

V Praze dne 10. srpna 2022
Čj.: OVA 957/22

Stanovisko

**k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony
v souvislosti se změnami působnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií**

I. Úvod

Místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj předkládá do meziresortního připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s vytvořením Digitální informační agentury a se změnami působnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií. Tento návrh zákona navazuje na usnesení vlády č. 289 ze dne 6. dubna 2022, kterým byl schválen projekt transformace, koordinace a řízení digitalizace v ČR.

Obsahem návrhu je vytvoření nového ústředního orgánu státní správy Digitální informační agentury (DIA), která od MV ČR a jemu podřízených organizací převezme působnosti v oblasti elektronizace a digitalizace veřejné správy. Do DIA budou s přechodem kompetencí převedeny příslušné složky MV – Správa základních registrů ČR, odbor eGovernmentu a odbor hlavního architekta ICT a některé části dalších ICT odborů včetně jejich pracovníků a příslušných financí. Materiál také počítá s převodem NAKIT s. p. z gesce MV do podřízenosti DIA. Současně návrh počítá se zřízením nové Sekce koordinace digitální agendy na Úřadu vlády ČR pod vedením místopředsedy vlády Bartoše, která by měla být odpovědná za strategické řízení procesu digitalizace a strategické řízení nově vytvořené DIA.

Tento nově zřízený třístupňový systém – 1. digitální sekce ÚV ČR, 2. DIA, 3. NAKIT s. p. – má zaručit dlouhodobou stabilitu, plánování a samotný výkon procesu digitalizace veřejné správy.

II. Připomínky a návrhy změn

Definice a popis problému včetně popisu existujícího právního stavu v dané oblasti a důvodů pro předložení návrhu

Analýza problému je poměrně rozsáhlá a nelze ji upřít snahu popsat existující stav a jeho úskalí. V této části se předkladatel orientuje zejména na slovní popis existujících problémů v oblasti digitalizace veřejné správy a postupný propad ČR v několika hodnotících žebříčcích států EU a OECD posuzujících úroveň digitalizace a elektronických služeb. Zejména na základě zprávy NKÚ jsou rozebrány klíčové faktory tohoto postupného zaostávání ČR. Samotná definice problému by také měla být založena na podrobnějších datech a informacích zaměřených na příčiny problému. I když mezinárodní indikátory nějakým způsobem shrnují jednotlivé problémové oblasti, je třeba dále jednotlivé problémy analyzovat z pohledu jejich příčin. Komparativní pozice Česka je důležitá, ale její slabinou je, že reflektuje jak situaci v Česku, tak v ostatních státech (v případě, že jiný stát implementuje neefektivní legislativu a klesne v žebříčku o příčku pod nás, nemusí to znamenat zlepšení našeho stavu).

Jako jeden z hlavních problémů je definována chybějící řídicí a implementační struktura v oblasti strategie digitalizace a dalšího rozvoje eGovernmentu. To se projevuje také značným „resortismem“, kdy jednotlivé resorty volí pro svoje dílčí agendy parciální řešení, která nejsou kompatibilní s dalšími resorty a jejich ICT systémy. V závěrečné zprávě RIA (dále také „zpráva RIA“) je rovněž obsažen ve stručné podobě popis existujícího právního stavu.

Ve zprávě RIA jsou **subjekty dotčené regulací** definovány velmi stručně. V tomto místě by bylo vhodné zprávu RIA více rozpracovat. Předkladatel se zabývá subjekty, kterých se dotkne samotná reorganizace v rámci státní správy, a již se nezabývá subjekty jak v rámci veřejné správy, tak mimo ni, na které bude mít vytvoření nové struktury řízení eGovernmentu také dopady. V tomto směru je vhodné zprávu RIA dopracovat. V této části předkladatel konstatuje, že se všemi popsanými dotčenými subjekty probíhají konzultace o navrženém řešení, ale již se dále nerozepisuje o jejich průběhu, stanoviscích jednotlivých stakeholderů a jejich připomínkách.

Popis cílového stavu je obsažen ve zprávě RIA v dostatečné míře. Stručně je popsána nově navržená třístupňová struktura – 1. digitální sekce úřadu vlády, 2. DIA a jí podřízený 3. NAKIT s. p. (do budoucna možná další státní podnik zabývající se ICT). Opět zde chybí popis dopadů na subjekty stojící mimo přímé struktury MV, ÚV a budoucí DIA.

Vyhodnocení rizik obsahuje výčet základních negativních dopadů, pokud by navržená regulace nebyla přijata.

Návrh variant řešení je zpracován realisticky. Předkladatel rozdělil problematiku na několik okruhů jako je institucionální a organizační řešení, budoucí postavení ministra a otázku dalších kompetencí hlavního architekta eGovernmentu. U každé varianty jsou přehledně zpracovány její pozitivní a negativní stránky.

Vyhodnocení variant a stanovení nákladů a přínosů je provedeno v omezené míře. Předkladatel u jednotlivých okruhů popisuje přínosy a náklady u jednotlivých variant, ale nepodkládá je dostatečně daty či výzkumem. Například při hodnocení dopadu na státní rozpočet zpráva RIA odhaduje, že se investice vrátí do státního rozpočtu během 18–24 měsíců a to na základě, který *„vychází ze zahraničních zkušeností, přenesených do očekávaných procentních úspor výdajů do ICT ve státní správě, při současném objemu výdajů“*. Dále zpráva RIA pouze uvádí několik studií, ale nijak neshrnuje, co tyto studie ukazují a jak se informace z nich promítají do výpočtu počtu měsíců. Tento údaj o návratnosti investice je přesně vhodný pro posouzení variant, ale jeho výpočet by měl být transparentní a ověřitelný.

Hodnocení DESI *„Hodnocení DESI je velmi seriózně vnímáno potencionálními investory“* není podloženo analýzou či existující studií. Pokud má DESI efekt na investice a konkurenceschopnost, bylo by užitečné zohlednit i velikost tohoto efektu, ne pouze jeho existenci.

Autoři ve zprávě RIA zmiňují, že náklady na realizaci reformy se podle zahraničních zkušeností navracejí za 2–3 roky. Logicky se tedy nabízí využít pro porovnání variant i odhad návratnosti nákladů, přičemž by bylo vhodné tuto část lépe navázat na Přezkum účinnosti regulace, kde jsou některé typy ušetřených nákladů zmiňovány.

Rovněž je zahrnuta kapitola k **implementaci zvolené varianty a přezkumu budoucí regulace**. Přezkum účinnost je rozepsán relativně podrobně. Prvotní vyhodnocení účinnosti změn chce předkladatel realizovat již v roce 2023, kdy se počítá s vytvořením nového systému včetně zřízení DIA, podrobnější vyhodnocení pak proběhne v první polovině roku 2025, kdy by již měl být nový systém relativně stabilizován. V této části jsou rovněž navrženy čtyři konkrétní indikátory pro přezkum a vyhodnocení účinnosti regulace. Komise RIA vítá konkrétní přístup k přezkumu. Bylo by vhodné dále doplnit způsob měření indikátorů, např. spokojenost klientů. Dále by bylo vhodné zohlednit skutečnost, že obecně mezinárodní indexy měří stav *ex post* a vždy s určitým

zpožděním. Bylo by tedy vhodné doplnit další indikátory, jejichž pomocí by byl proces transformace lépe monitorován.

III. Shrnutí připomínek

Obecně lze konstatovat, že zpráva RIA je zpracována na dostatečné úrovni. Z konkrétních připomínek lze vytknout nedostatečnost kapitoly „**subjekty dotčené regulací**“, která se zabývá pouze úzkým okruhem subjektů uvnitř státní správy bez popisu dopadů na subjekty mimo veřejnou správu. Toto je obecný nedostatek předložené RIA jako takové, tedy přílišná koncentrace na organizační změny uvnitř ústředních orgánů státu a snaha obhájit zvolené řešení vůči nim. Zprávě RIA by také prospělo větší doplnění o pohled mimo veřejnou správu, tedy přínosy a náklady zvoleného řešení zejména pro občany a ostatní subjekty stojící mimo stát. Rovněž by bylo vhodné rozšířit část popisující proběhlé konzultace a rovněž zde doplnit přehled konzultací provedených se subjekty mimo veřejnou správu (např. v tisku se objevilo negativní stanovisko digitální sekce Svazu průmyslu k předloženému návrhu).

Tyto výše popsané nedostatky ale nebrání celkovému souhlasnému stanovisku komise RIA k předloženému návrhu. Považujeme za vhodné doplnění RIA dle výše uvedených připomínek po projednání LRV.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace na základě posouzení závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje Legislativní radě vlády, aby byl návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti se změnami působnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií, doporučen vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených doporučujících připomínek.

Vypracoval:

JUDr. Petr Solský

Mgr. et Mgr. Marek Havrda Ph.D., v.r.
předseda komise